

Óli Heinesen og Dánjal av Rana hava okkurt at tosa um. Mynd: Kalmar

Piprandi bygdaráðslimir

Kolasvart fyri framman

Villar íløgur í gulltíðini og minkandi skattainntøka í dag ger arbeiði í bygdaráðunum ótespiligt í dag

Seinnapartin mikudagin vórðu umboð fyri øll bygdaráð savnað á Hotel Føroyum. Bygdaráðslimir úr øllum landinum høvdu stevnt til Havnar fyri at hitta landsstjórnarinn í kommunumálum, Jógvan Sundstein. Bygdaráðslimirir roknaðu við at fáa greitt at vita, hvussu teir kundu sleppa úr figgjar-kreppuni á lættasta hátt.

Hóast nógv orð og nakað av uttanumtosi, so var boðskapurin hjá Jógvan Sundstein greiður. Niðurskorin heilt inn at kjarnini ljóði hann nakað soleiðis:

—Fyri at sleppa berturúr kreppuni er neyðugt, at kommunurnar leggja saman í størri eindir. Tað er lættari at sanera eina skuld, tá fleiri herðar eru at bera. Landsstýrið kann undir ongum umstøðum hjálpa einstøkum kommunum berturúr kreppuni. Hetta hava vit einfalt ikki lógarheimild til. Vit mugu gera nakað samanlagt fyri alt landið. Tað einasta sum tvingar landsstýrið at gjalda er, tá landsstýrið beinleiðis veðheldur fyri lánunum hjá kommununum, og hetta er í bert fáum førum, segði Jógvan Sundstein, landsstýrismaður.

Bera ov nógv

Fleiri kommunustýrslimir mettu, at kommunurnar bóru ov stóran part av

byrðunum.

—Um vit sluppu undan at gjalda tað okkara borgarar sleppa undan í skatti orsakað av frádráttum í sethúsálánum, so hevði staðið væl til. Eg vil siga, at tað hevði loyst allar trupuleikar hjá kommununum í dag. Rentufrádrátturin ávirkar bert kommunurnar, als ikki landskassan. Í okkara kommunu hevði hetta merkt at vit finga ein fjórðing meir í inntøku, segði Heini Oyolvar Heinesen, bygdaráðsformaður úr Kunoy, eisini kendur innan tinggátt.

IRF ein skomm

Kommunusamanlegging ljóðaði ikki væl í oyrunum, tá bygdaráðslimir komu inná IRF, interkommunala renovatións felagsskapin. Breiðs semja var um at IRF í dag var ein stór skomm fyri landið og ein ovurhonds byrða fyri borgararnar í kommununum.

—Fyri at hvørt húsarhald á Toftum skal sleppa av við ein ruskposa um vikuna má kommunan gjalda 1,1 milliónir. Hetta eru nógvir pengar, tá vit hugsa um at samlaða inntøkan hjá kommununi er 10 milliónir krónur, segði, Jansy Olsen, bygdaráðslimur á Toftum.

—Eg haldi, at Sundstein leypur undan ábyrgd, tá hann sigur, at landsstýrið

ikki kann taka um endan. Hvat hava vit kommunala eftirlitið til, tá landsstýrið onga ábyrgd hevur. Landsstýrið hevur givið loyvi til hvørt einasta lán sum kommunurnar hava tikið, segði Jansy Olsen.

Brostnar ællanir

Dánjal av Rana býráðsformaður av Tvøroyri legði fram eina dapra frágreiðing.

—Vit lögdu eina langtíðarfiggjarætlan í 1989. Eftir hesari skuldu vit fingið eina inntøku uppá 35 milliónir í ár. Vit koma neyvan uppá 25 milliónir. Her verður galin endi. Vit mugu royna at sita undir tí, sum vit eiga á ein ella annan hátt. Annars er kommunan væl fyri á tann hátt, at neyðugt er ikki við nakrari íløgu næstu mongu árinum. Og figgjarstøðan hevði verið munandi betri um landsstýrið hevði goldið okkum peningin, sum tað skyldar í húsaleigu fyri HF-skeiðið, segði Dánjal av Rana, býráðsformaður.

jústinus

Kommunur kunnu pantast

Borgararnir í kommununum hefta ikki persónliga fyri kommunulánini. Lángevarar kunnu krevja pant í ognum hjá kommunum

Við árslok 1991 skyldaðu føroysku kommunurnar tilsamans 1,6 mia krónur. Lángevararnir eru danski kommunukreditstovnurin, tryggingarsambandið, bankar og sparikassar og í nøkrum førum kreditfeløgini. Onkrar kommunur hava onnur uttanlandslán.

Uppgerð er fyri, hvussu nógv hvør kommunu skyldar, men ikki hvussu til stendur figgjarliga í hvørjari kommunu. Hetta er búskapardeildin í Tinganesi nú farin at kanna.

Tað eru kommunur, sum nú eru so illa fyri, at tað er ikki longur eru førar fyri at gjalda so frægt sum renturnar av sínum lánunum og vita ongur útvegir.

Tað er ein spurningur, hvat fer at henda teimum kommunum, sum ikki eru førar fyri at gjalda síni lán aftur, um eingin loysn verður gjørd fyri alt landið.

Søren Pram Sørensen á Kommunala Eftirlitinum er heldur ikki førur fyri at svara. Tað er ikki hent nakrantíð í grannalondunum, at so nógvur kommunur eru komnar illa fyri í senn. Og tað er greitt, at landið ikki kann hjálpa øllum við skuldini, tí landsstýrið eigur ikki pengarnar.

Ein kommunu kann tað ikki fara á húsagang eins og fyrirkur kunnu. Hon nýðist bara at góðtaka tær treytir, sum lángevararnir seta, um hon ikki kann halda sínar skyldur.

Landsstýrið veðheldur bara fyri ein part av lánunum hjá kommununum. Landsstýrið veðheldur sambært lóg fyri kommunukreditlánunum, ella rættari, ríkiskassin veðheldur, og landskassin kontraveðheldur. Landsstýrið hevur eisini fingið heimild frá lögtinginum í nøkrum førum at veðhalda fyri øðrum lánunum til kommunur.

Landið ikki lagt út enn

Enn hevur kommunukreditstovnurin ikki kravt nakað lán hjá kommunum í føroyskum kommunum afturgildið. T.v.s., at landsstýrið hevur enn ikki skulað lagt út fyri nakra kommunu.

Men sum skilt hevur onkur annar lángevri kravt

Kommunufelagið tók stig til fundin. Her siggjast formaður og skrivari. Mynd: Kalmar

lán, skal løntøkan í hvørjum einstøkum føri góðkennast av Kommunala Eftirlitinum. Undantaksregla er, tá lánið er so stutt, at tað skal gjaldast aftur eftir trimum árum.

Søren Pram Sørensen sigur, at nú er meira sjáldan, at nøkur kommunu sendir landsstýrinum umsókn um loyvi at taka lán. Og upptur meira sjáldan fáa tær loyvi at taka lán. Eingin kommunu fær lán frá kommunukreditstovninum, id fyri langari tíð síðan steðgaði allari lánveiting til føroyskar kommunur.

randi

Tá kommunurnar taka

WP er eisini...

...Føroya CAR CLEAN CENTER

-spyr bert grannan!

pf. wenzel petersen, tlf. 13873